

باسمه تعالی:

نام و نام خانوادگی دانش‌آموز:

کد دانش‌آموز:

تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۳/۱۷

نوبت: دوم

جمهوری اسلامی ایران

وزارت آموزش و پرورش

اداره کل آموزش و پرورش استان مازندران

اداره آموزش و پرورش شهرستان تنکابن

دبیرستان دخترانه آیت ... خامنه‌ای

ساعت امتحان: ۸ صبح

مدت امتحان: ۷۵ دقیقه

تعداد صفحات: ۳

کلاس:

رشته: انسانی

پایه: دهم

نام درس: منطق

طراح: ساجدی

شرح سئوالات

بارم

الف) درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.

۱/۵

- ۱) علم منطق ابزاری در خدمت سایر علوم و دانش‌هاست.
- ۲) عبارت «گل‌های باغچه خانه ما» یک تصدیق است.
- ۳) مغالطه‌ای که ناشی از دیکته کلمات باشد «مغالطه نگارشی کلمات» نامیده می‌شود.
- ۴) در جمله ما همه شیریم، شیران غلم، لفظ «شیر» دلالت تضمن است.
- ۵) در مسائل علمی از استدلال استنتاج بهترین تبیین جهت بررسی فرضیه‌های علمی استفاده می‌شود.
- ۶) اگر غلات را به دانه‌هایی مانند گندم، جو و برنج تعریف کنیم، تعریف لغوی از آن ارائه کردیم.

ب) جملات زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.

۱/۵

- ۱) تعریف باید تمامی مصادیق مفهومی که باید تعریف شود را در بگیرد یعنی در اصطلاح باید تعریف باشد.
- ۲) دانشمندان علوم تجربی با استفاده از استدلال‌های مبنایی برای علوم تجربی فراهم می‌آورند.
- ۳) جزئی و کلی بودن سور قضیه با جزئی و کلی بودن موضوع قضیه متفاوت است و تنها دارند.
- ۴) رابطه ایجابی و سلبی را قضیه می‌گویند.
- ۵) میز چوبی یک مفهوم کلی است و جزئی آن می‌شود
- ۶) زهره یک مفهوم است.

ج) اقسام تعاریف زیر را مشخص کنید.

۰/۵

- ۱) سمپاد: سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان
- ۲) انتشارات: جمع انتشار - نشر

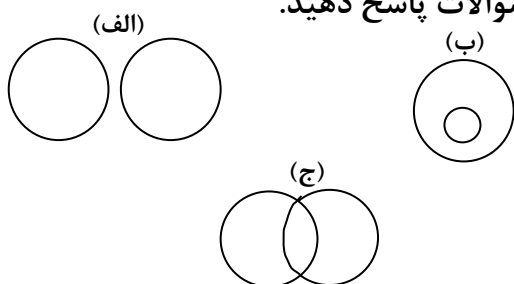
د) اشکال تعاریف زیر را بنویسید.

۱

- ۱) امتداد: بُعد مَفْطور در اجسام
- ۲) ماهی: مهره داری که دارای آبشش است.
- ۳) سیب: میوه‌ای سبز رنگ
- ۴) زوج: چیزی که فرد نیست و فرد: چیزی که زوج نیست.

ه) باتوجه به اشکال و قضایای نوشته به سئوالات پاسخ دهید.

۱/۵

- ۱) بعضی از دانش‌آموزان ایرانی هستند. بعضی از دانش‌آموزان ایرانی نیستند. بعضی از ایرانی‌ها دانش‌آموز هستند. بعضی از ایرانی‌ها دانش‌آموز نیستند.
 - ۲) هیچ شیری اسب نیست. هیچ اسبی شیر نیست.
 - ۳) هر تعریف لغوی تعریف است. بعضی تعاریف لغوی هستند. بعضی تعاریف لغوی نیستند.
- سئوالات: ۱) نام هر یک از اشکال نسبت‌های چهارگانه (نسب اربع) را بنویسید. الف) ب) ج)
- ۲) هر یک از قضایای ۱ و ۲ و ۳ مربوط به کدام شکل می‌باشد؟ ۱) ؟ ۲) ؟ ۳) ؟

۵	(و) اقسام استدلال‌های زیر را مشخص کنید. الف) تهران مانند یک بیمار است، لذا هرچند وقت یک بار به خود می‌لرزد. ب) تاکنون همه کلاغ‌هایی که دیده‌ام سیاه بوده‌اند. پس ممکن نیست هیچ کلاغ سفیدی پیدا شود.															
۱/۵	ز) به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف) (۱) استدلال استقراء تمثیلی می‌تواند منجر به چه مغالطه‌ای شود؟ (۲) برای مقابله با آن مغالطه از چه روش‌هایی می‌توان کمک گرفت؟ ب) در قضایای محصوره سور بیانگر چیست؟ ج) کیفیت نیجه در قیاس اقترانی از چه قانونی پیروی می‌کند؟															
۰/۵	ح) اقسام قضایای زیر را مشخص کنید. الف) اگر کرونا مهار شود، پاییز مدرسه‌ها باز می‌شود. ب) بعضی انسان‌ها صبور هستند.															
۲/۲۵	ط) باتوجه به سه قضیه داده شده به سؤالات پاسخ دهید. (۱) بعضی دانش‌آموزان درسخوان هستند. (۲) آن دفتر ریاضی، برای خواهرم است. (۳) ساره کتابخوان است. سؤالات: (۱) موضوع قضایا را مشخص کنید. (۲) هر کدام از موضوعات مشخص شده مفهومی جزئی است یا کلی؟ (۳) نوع هر قضیه را بنویسید.															
۳	ی) باتوجه به اصل قضیه جدول را کامل کنید. <table border="1" data-bbox="215 1205 1444 1370"> <thead> <tr> <th>عکس مستوی</th> <th>تناقض</th> <th>تضاد</th> <th>تداخل</th> <th>اصل قضیه</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>هر دانش‌آموزی متفکر است</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>صادق</td> </tr> </tbody> </table>	عکس مستوی	تناقض	تضاد	تداخل	اصل قضیه					هر دانش‌آموزی متفکر است					صادق
عکس مستوی	تناقض	تضاد	تداخل	اصل قضیه												
				هر دانش‌آموزی متفکر است												
				صادق												
۰/۷۵	ع) کدامیک از گزینه‌های زیر درست و کدام نادرست است؟ (۱) دو قضیه متناقض می‌توانند همزمان باهم صادق باشند. (۲) دو قضیه متضاد نمی‌توانند همزمان باهم کاذب باشند. (۳) در تداخل اگر قضیه جزئی کاذب باشد کلی نیز کاذب است.															
۱/۵	غ) نوع مغالطات زیر را مشخص کنید. (۱) بعضی حیوانات مهره دار نیستند ← بعضی مهره داران حیوان نیستند. (۲) پیشرفت‌های پزشکی همواره مبتنی بر تحقیقات بسیار سختی بود و هرگز ناشی از وقایع اتفاقی و تصادفی نیست البته می‌دانیم که کشف پنی سیلین کاملاً اتفاقی بوده که قابل گذشت است. (۳) در باز است باز پرنده است در پرنده است.															
۱	ف) دامنه مصادیق موضوع و محمول را در قضایای زیر با علامت مثبت و منفی مشخص کنید. الف) ایران، کشور زیبایی است. ب) کارون، رودخانه پر آبی نیست.															

۰/۵	ق) شکل قیاس‌های زیر را مشخص کنید. (۱) بعضی انسان‌ها شاعر نیستند هر شاعر متفکر است نتیجه: بعضی انسان‌ها متفکر نیستند (۲) هیچ کتابی مضر نیست بعضی کتاب‌ها خواندنی هستند نتیجه: بعضی مضرها خواندنی نیستند
۱	ک) قیاس زیر با کدام نتیجه معتبر است؟ چرا؟ بعضی الف ب است هر ب ج است نتیجه: هر الف ج است نتیجه: بعضی الف ج است
۱/۵	گ) اعتبار یا عدم اعتبار قیاس‌های زیر را مشخص کنید و در صورت عدم اعتبار دلیلش را بنویسید. الف) هیچ الف ب نیست بعضی ج ب نیست نتیجه: بعضی الف ج نیست ب) هر الف ب است هر ج ب است نتیجه: هر الف ج است ج) هر الف ب است بعضی ج ب نیست نتیجه: بعضی الف ج نیست
	خداقوت به امید موفقیت روزافزون شما عزیزان

	باعدد باحروف	نمره تجدید نظر		باعدد باحروف	نمره ورقه
تاریخ:	نام دبیر و امضاء:		تاریخ:	نام دبیر و امضاء:	

بارم	پاسخنامه منطق (خرداد ۱۴۰۰)	طراح: ساجدی															
۱/۵	الف) درستی یا نادرستی (۱) ص (۲) غ (۳) ص (۴) غ (۵) ص (۶) غ																
۱/۵	ب) جای خالی (۱) جامع (۲) استقرائی قوی (۳) لفظ مشترک (۴) کیف (۵) این میز چوبی (آن میز چوبی) (۶) جزئی																
۰/۵	ج) اقسام تعاریف (۱) لفظی (لغوی) (۲) لغوی																
۱	د) اشکال تعاریف (۱) واضح نیست (۲) مانع نیست (۳) جامع و مانع نیست (۴) دوری است																
۱/۵	ه) اشکال و قضایا (۱) الف) تباین (ب) عموم و خصوص مطلق (ج) عموم و خصوص من وجه (۲) (۱) عموم و خصوص من وجه (۲) تباین (۳) عموم و خصوص مطلق																
۰/۵	و) اقسام استدلال الف) استدلال استقرایی تمثیلی ب) استقرای تعمیمی																
۱/۵	ز) پاسخ به سوالات الف) (۱) مغالطه تمثیل ناروا (۲) (۱) توجه به وجوه اختلاف (۲) یافتن استدلال تمثیلی مخالف (ب) کمیت (ج) اگر یکی از مقدمات استدلال سالبه باشد نتیجه نیز سالبه خواهد بود.																
۰/۵	ح) اقسام قضایا الف) شرطی (ب) حملی																
۲/۲۵	ط) سه قضیه (۱) دانش آموزان - آن دفتر ریاضی - ساره (۲) کلی - جزئی - جزئی (۳) محصوره - شخصیه - شخصیه																
۳	ی) جدول تقابل	<table border="1"> <thead> <tr> <th>عکس مستوی</th> <th>تناقض</th> <th>تضاد</th> <th>تداخل</th> <th>اصل قضیه</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>بعضی متفکران دانش آموز هستند</td> <td>بعضی دانش آموزان متفکر نیستند</td> <td>هیچ دانش آموزی متفکر نیست</td> <td>بعضی دانش آموزان متفکر هستند</td> <td>هر دانش آموزی متفکر است</td> </tr> <tr> <td>صادق</td> <td>کاذب</td> <td>کاذب</td> <td>صادق</td> <td>صادق</td> </tr> </tbody> </table>	عکس مستوی	تناقض	تضاد	تداخل	اصل قضیه	بعضی متفکران دانش آموز هستند	بعضی دانش آموزان متفکر نیستند	هیچ دانش آموزی متفکر نیست	بعضی دانش آموزان متفکر هستند	هر دانش آموزی متفکر است	صادق	کاذب	کاذب	صادق	صادق
عکس مستوی	تناقض	تضاد	تداخل	اصل قضیه													
بعضی متفکران دانش آموز هستند	بعضی دانش آموزان متفکر نیستند	هیچ دانش آموزی متفکر نیست	بعضی دانش آموزان متفکر هستند	هر دانش آموزی متفکر است													
صادق	کاذب	کاذب	صادق	صادق													
۰/۷۵	ع) درست یا نادرست (۱) غ (۲) غ (۳) ص																

۱/۵	ع) مغالطات ۱) ابهام انعکاس ۲) استثنای قابل چشم پوشی ۳) عدم تکرار حد وسط
۱	ف) دامنه مصادیق الف) ایران (+) ، کشور زیبایی (-) است ب) کارون (+) ، رودخانه پرآبی (+) نیست
۰/۵	ق) شکل ۱) اول ۲) سوم
۱	ک) معتبر - چرا؟ بعضی الف ج است چون همه شرایط را دارا می باشد.
۱/۵	گ) معتبر یا نامعتبر الف) نامعتبر چون هر دو مقدمه سالبه است و شرط اول را ندارد. ب) نامعتبر چون حد وسط در دو مقدم منفی است و شرط دوم را ندارد. ج) نامعتبر چون ج که در نتیجه مثبت است در مقدمه دوم منفی است و شرط سوم را ندارد